

2024

Textilie - Environmentální aspekty - Slovník

ČSN
EN ISO 5157

80 0003

idt ISO 5157:2023

Textiles - Environmental aspects - Vocabulary

Textiles - Aspects environnementaux - Vocabulaire

Textilien - Umweltaspekte - Vokabular

Tato norma je českou verzí evropské normy EN ISO 5157:2023. Překlad byl zajištěn Českou agenturou pro standardizaci. Má stejný status jako oficiální verze.

This standard is the Czech version of the European Standard EN ISO 5157:2023. It was translated by the Czech Standardization Agency. It has the same status as the official version.

Nahrazení předchozích norem

Touto normou se nahrazuje ČSN EN ISO 5157 (80 0003) z února 2024.

Národní předmluva

Změny proti předchozí normě

Proti předchozí normě dochází ke změně způsobu převzetí EN ISO 5157:2023 do soustavy norem ČSN. Zatímco ČSN EN ISO 5157 z února 2024 převzala EN ISO 5157:2023 schválením k přímému používání jako ČSN oznámením ve Věstníku ÚNMZ, tato norma ji přejímá překladem.

Souvisící ČSN a TNI

ČSN EN ISO 472:2015 (64 0001) Plasty - Slovník

ČSN ISO 1998-1:2001 (65 6000) Ropný průmysl - Terminologie - Část 1: Suroviny a produkty

ČSN EN ISO 2076:2022 (80 0010) Textilie - Chemicky vyrobená vlákna - Obecné názvy

ČSN EN ISO 6938:2015 (80 1105) Textilie - Přírodní vlákna - Druhové názvy a definice

ČSN ISO 8887-1:2022 (01 3570) Technická dokumentace produktu - Návrhy pro výrobu, montáž, demontáž a zpracování po ukončení životnosti - Část 1: Obecné pojmy a požadavky

ČSN EN ISO 14001:2016 (01 0901) Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití

ČSN EN ISO 14006:2020 (01 0906) Systémy environmentálního managementu – Směrnice pro začleňování ekodesignu

ČSN ISO 14009:2021 (01 0909) Systémy environmentálního managementu – Směrnice pro začlenění materiálového oběhu do návrhu a vývoje

ČSN EN ISO 14015:2022 (01 0915) Environmentální management – Směrnice pro posuzování náležité environmentální péče

ČSN EN ISO 14021:2016 (01 0921) Environmentální značky a prohlášení – Vlastní environmentální tvrzení (environmentální značení typu II)

ČSN EN ISO 14040:2006 (01 0940) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Zásady a osnova

ČSN EN ISO 14044:2006 (01 0944) Environmentální management – Posuzování životního cyklu – Požadavky a směrnice

ČSN EN ISO 14067:2022 (01 0967) Skleníkové plyny – Uhlíková stopa produktů – Požadavky a směrnice pro kvantifikaci

ČSN EN ISO 14855-2:2019 (64 0512) Stanovení úplné aerobní biodegradability za řízených podmínek kompostování – Metoda stanovení uvolněného oxidu uhličitého – Část 2: Gravimetrické stanovení uvolněného oxidu uhličitého v laboratorním měřítku

ČSN EN ISO 16559:2022 (83 8200) Tuhá biopaliva – Slovník

ČSN EN ISO 17422:2020 (64 0005) Plasty – Environmentální aspekty – Obecné směrnice pro jejich začleňování do norem

ČSN ISO 20670:2020 (75 0180) Opětovné využití vody – Slovník

ČSN EN ISO 20675:2022 (38 6500) Bioplyn – Výroba, úprava, čištění a využití bioplynu – Termíny, definice a klasifikační schéma

ČSN ISO 21930:2018 (73 0923) Udržitelnost ve výstavbě – Environmentální prohlášení o stavebních produktech

ČSN EN ISO 26000:2011 (01 0390) Pokyny pro oblast společenské odpovědnosti

TNI CEN ISO/TR 23383:2021 (80 0083) Textilie a textilní výrobky – Chytré (inteligentní) textilie – Definice, kategorizace, aplikace a potřeby normalizace

ČSN EN 16575:2017 (65 9801) Produkty z biologického materiálu – Slovník

ČSN EN 17615:2023 (64 0007) Plasty – Environmentální aspekty – Slovník

ČSN EN 17427:2022 (77 0653) Obaly – Požadavky a zkušební schéma pro nákupní tašky vhodné pro

zpracování v dobře řízených domácích kompostovacích zařízeních

Upozornění na národní poznámky

Do této normy byla k 3.2.2.18 doplněna národní poznámka.

Vypracování normy

Zpracovatel odborného překlad: Textilní zkušební ústav. s. p., IČO 00013251

Technická normalizační komise: TNK 31 Textil

EVROPSKÁ NORMA
EUROPEAN STANDARD
NORME EUROPÉENNE
EUROPÄISCHE NORM

EN ISO 5157

Září 2023

ICS 01.040.13; 01.040.59; 13.020.01; 59.020

Textilie - Environmentální aspekty - Slovník
(ISO 5157:2023)

Textiles - Environmental aspects - Vocabulary
(ISO 5157:2023)

Textiles - Aspects environnementaux -
Vocabulaire
(ISO 5157:2023)

Textilien - Umweltaspekte - Vokabular
(ISO 5157:2023)

Tato evropská norma byla schválena CEN dne 2023-08-12.

Členové CEN jsou povinni splnit vnitřní předpisy CEN/CENELEC, v nichž jsou stanoveny podmínky, za kterých se této evropské normě bez jakýchkoliv modifikací uděluje status národní normy.

Aktualizované seznamy a biblio-

grafické citace týkající se těchto národních norem lze obdržet na vyžádání v Řídicím centru CEN-CENELEC nebo u kteréhokoliv člena CEN.

Tato evropská norma existuje ve třech oficiálních verzích (anglické, francouzské, německé). Verze v každém jiném jazyce přeložená členem CEN do jeho vlastního jazyka, za kterou zodpovídá a kterou notifikuje Řídicímu centru CEN-CENELEC, má stejný status jako oficiální verze.

Evropský výbor pro normalizaci
European Committee for Standardization
Comité Européen de Normalisation
Europäisches Komitee für Normung

Řídicí centrum CEN-CENELEC: Rue de la Science 23, B-1040 Brusel

© 2023 CEN Veškerá práva pro využití v jakékoliv formě a jakýmikoliv prostředky

Ref. č. EN ISO 5157:2023 E

jsou celosvětově vyhrazena národním členům CEN.

Členy CEN jsou národní normalizační orgány Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska,

Finska, Francie, Chorvatska, Irska, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německa, Nizozemska, Norska, Polska, Portugalska, Rakouska, Republiky Severní Makedonie, Rumunska, Řecka, Slovenska, Slovinska, Spojeného království, Srbska, Španělska, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Evropská předmluva

Tento dokument (EN ISO 5157:2023) vypracovala technická komise ISO/TC 38 *Textil* ve spolupráci s technickou komisí CEN/TC 248 *Textilie a textilní výrobky*, jejíž sekretariát zajišťuje BSI.

Této evropské normě je nutno nejpozději do března 2024 udělit status národní normy, a to buď vydáním identického textu, nebo schválením k přímému používání, a národní normy, které jsou s ní v rozporu, je nutno zrušit nejpozději do března 2024.

Upozorňuje se na možnost, že některé prvky tohoto dokumentu mohou být předmětem patentových práv. CEN nelze činit odpovědným za identifikaci jakéhokoliv nebo všech patentových práv.

Jakákoliv zpětná vazba a otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele/národní komisi. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na webových stránkách CEN.

Podle vnitřních předpisů CEN-CENELEC jsou tuto evropskou normu povinny zavést národní normalizační organizace následujících zemí: Belgie, Bulharska, České republiky, Dánska, Estonska, Finska, Francie, Chorvatska, Irsko, Islandu, Itálie, Kypru, Litvy, Lotyšska, Lucemburska, Maďarska, Malty, Německo, Nizozemska, Norsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Republiky Severní Makedonie, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojeného království, Srbsko, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.

Oznámení o schválení

Text ISO 5157:2023 byl schválen CEN jako EN ISO 5157:2023 bez jakýchkoliv modifikací.

Předmluva.....	6
Úvod.....	7
1..... Předmět normy.....	8
2..... Citované dokumenty.....	8
3..... Termíny a definice.....	8
3.1..... Termíny související s textiliemi.....	8
3.1.1... Obecně.....	8
3.1.2... Termíny související s přírodním vlákem.....	9
3.1.3... Termíny související s chemicky vyrobeným vlákem.....	10
3.1.4... Termíny související s chemickými aspekty.....	11
3.2..... Termíny související s environmentálními aspekty a oběhovým hospodářstvím.....	12
3.2.1... Obecně.....	12
3.2.2... Termíny související s oběhovým hospodářstvím.....	13
3.2.3... Termíny související s posouzením životního cyklu (LCA).....	16
3.2.4... Termíny související se sledovatelností.....	

3.2.5... Termíny související s ekologickým získáváním zdrojů.....	19
3.2.6... Termíny související s materiálovým využitím a recyklací.....	20
3.2.7... Termíny související s koncem životnosti.....	24
Bibliografie.....	27
Český abecední rejstřík.....	29
Anglický abecední rejstřík.....	31

Předmluva

ISO (Mezinárodní organizace pro normalizaci) je celosvětová federace národních normalizačních orgánů (členů ISO). Mezinárodní normy obvykle vypracovávají technické komise ISO. Každý člen ISO, který se zajímá o předmět, pro který byla vytvořena technická komise, má právo být v této technické komisi zastoupen. Práce se zúčastňují také vládní i nevládní mezinárodní organizace, s nimiž ISO navázala pracovní styk. ISO úzce spolupracuje s Mezinárodní elektrotechnickou komisí (IEC) ve všech záležitostech normalizace v elektrotechnice.

Postupy použité při tvorbě tohoto dokumentu a postupy určené pro jeho další udržování jsou popsány ve směrnících ISO/IEC, část 1. Zejména se má věnovat pozornost rozdílným schvalovacím kritériím potřebným pro různé druhy dokumentů ISO. Tento dokument byl vypracován v souladu s redakčními pravidly uvedenými ve směrnících ISO/IEC, část 2 (viz www.iso.org/directives).

ISO upozorňuje na možnost, že implementace tohoto dokumentu smí vyžadovat využití patentu (patentů). V souvislosti s tím ISO nezaujímá žádné stanovisko týkající se důkazů, platnosti nebo použitelnosti všech uplatňovaných patentových práv. Ke dni zveřejnění tohoto dokumentu ISO neobdržela oznámení o patentu (patentech), který smí být vyžadován pro implementaci tohoto dokumentu. ISO však upozorňuje implementující organizace, že se nemusí jednat o nejnovější informace, které lze získat z databáze patentů dostupné na adrese www.iso.org/patents. ISO nelze činit odpovědnou za identifikaci všech takových patentových práv.

Jakýkoliv obchodní název použitý v tomto dokumentu se uvádí jako informace pro usnadnění práce uživatelů a neznamená schválení.

Vysvětlení nezávazného charakteru technických norem, významu specifických termínů a výrazů ISO, které se vztahují k posuzování shody, jakož i informace o tom, jak ISO dodržuje principy Světové obchodní organizace (WTO) týkající se technických překážek obchodu (TBT), viz www.iso.org/iso/foreword.html.

Tento dokument vypracovala technická komise ISO/TC 38 *Textil* ve spolupráci s technickou komisí Evropského výboru pro normalizaci (CEN) CEN/TC 248 *Textilie a textilní výroby* na základě Dohody o technické spolupráci mezi ISO a CEN (Vídeňská dohoda).

Jakákoliv zpětná vazba nebo otázky týkající se tohoto dokumentu mají být adresovány národnímu normalizačnímu orgánu uživatele. Úplný seznam těchto orgánů lze nalézt na adrese www.iso.org/members.html.

Úvod

Terminologie týkající se environmentálních aspektů používaná v textilním průmyslu dosud nebyla normalizována, což způsobuje nejasnosti, neúčinnost a v nejhorším případě to brání udržitelným postupům v textilním odvětví. Globální povaha textilního průmyslu zdůrazňuje potřebu globálních i národních norem, které umožní vzájemné pochopení a podpoří obchod. Společný slovník může sloužit ke snížení rizika greenwashingu, dodat význam aktérům, usilujícím o to být transparentní, a také podpořit budování důvěry mezi spotřebiteli. Zúčastněné strany budou mít prospěch ze společné terminologie pro řešení otázek souvisejících s environmentálními aspekty textilních výrobků a postupů.

Tento dokument obsahuje definice termínů široce používaných v textilním hodnotovém řetězci s odkazem na environmentální aspekty. Při řešení udržitelnosti v tomto dokumentu bylo přihlédnuto k pokynu ISO Guide 82.

Tento dokument platí pro všechny zúčastněné strany v textilním hodnotovém řetězci bez ohledu na velikost a umístění.

Cílem tohoto dokumentu je umožnit budoucí normalizační práci související s udržitelností životního prostředí v textilním hodnotovém řetězci.

Seznam termínů je rozsáhlý, ale není kompletní. Definice jsou v co největší míře upraveny z existujících norem, ale jsou-li záměr nebo definice nejasné, jsou aktualizovány nebo doplněny další souvislosti nebo definice.

1 Předmět normy

Tento dokument obsahuje obecné termíny a definice používané v textilním hodnotovém řetězci vztahující se k environmentálním aspektům a aspektům oběhového hospodářství, včetně návrhu, výroby, maloobchodu, použití a opětovného použití, recyklačních procesů, opravy a odstraňování.

Konec náhledu - text dále pokračuje v placené verzi ČSN.